

הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג

דיין בבית הדין הרבני הגדול בירושלים

פרסום מודעות על טיולים לחו"ל - יש בו משום 'לפני עיוור לא תיתן מכשול'.

ש. מה דעת כבוד הרב על ההיבט ההלכתי של פרסום מודעות בעיתונים ובעלונים המופצים בבתי כנסת על טיולים בחוץ לארץ?

ת. אם מדובר על נסיעות וטיולים גרידא לחו"ל, הן אסורות על פי ההלכה, ובפרסום מודעות על טיולים כאלו, יש כאן בעיה של "לפני עיוור לא תיתן מכשול"

ש. מה הן ההגדרות ההלכתיות של היתר נסיעה לחו"ל?

ת. אני מציע להיות בעניין הזה מדויקים מאוד ולצטט את הדברים במקור. בשולחן ערוך סימן תקל"א סעיף ד' נאמר לגבי היציאה לחוץ לארץ: "והוא שלא יצא מארץ ישראל לחוץ לארץ לטייל", ומיד אומר ה"משנה ברורה" בסעיף קטן י"ד: "אינו מותר אלא להרוויח (כלומר, לשם פרנסה) או לראות פני חברו, אבל לטייל בעלמא, אסור לצאת לחו"ל". אלו דברים ברורים שחשוב שהציבור ידע אותם. במקום אחר, מזכירה הגמרא שני היתרים נוספים "ללמוד תורה", וכן "לישא אשה".

ש. ומה בכל הקשור לטיול לשמו?

ת. אין בזה שום היתר. הדבר אסור לחלוטין, כל שכן אם מדובר על כהן, שזה ממש אסור שכן כתוב שארץ העמים מטמא, גם בזמן הזה.

ש. האם ראוי לפרסם מודעות על טיולים לחו"ל רק אם תופיע בהן הבהרה שההלכה אוסרת לנסוע סתם לחו"ל, מה דעת הרב על כך?

ת. דעתי היא חיובית מאוד. כך צריך לנהוג והלוואי שכולם היו נוהגים כך.

לדעתי, בנוסח ההבהרה שיופיע במודעות מסוג אלו, כדאי לצטט את לשון המקורות עצמן במקור, כפי שצינתי. הדברים הללו כפי שהם מופיעים במקורותיהם, אינם מותירים מקום לספק.